

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 1. polrok 2024

Gestor právneho predpisu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu:
<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/12222/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: N/A
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: [1708](#) (6. volebné obdobie NR SR)

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií³

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií:

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokaliz.	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
58	d)	Povinnosť podnikateľa zisťovať, či zamestnanci jeho dodávateľa nevykonávajú nelegálnu prácu.	§ 7b ods. 4 až 10 zákona č. 82/2005 Z. z.	76 835	-	-

³ Na systematické ex post hodnotenie sú podľa bodu 10.3 jednotnej metodiky zaradené regulácie, pri ktorých:

- a) negatívne vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vypracovanej po 1.6.2021, podhodnotené, resp. neboli zhodnotené vôbec, alebo pozitívne vplyvy regulácie boli nadhodnotené,
- b) ide o poslanecký návrh zákona, ktorý zvyšuje náklady podnikateľského prostredia, alebo znižuje jeho konkurencieschopnosť,
- c) ide o neodstránený rozpor so zástupcami zamestnávateľov v medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- d) ide podnet z podnikateľského prostredia, vyplývajúci z aplikačnej praxe.

Plné znenie kritérií zaradovania je uvedené v bode 10.3 jednotnej metodiky.

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante):

EX POST										EX ANTE ⁴	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad'. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
58	d)	Povinnosť podnikateľa zisťovať, či zamestnanci jeho dodávateľa nevykonávajú nelegálnu prácu.	§ 7b ods. 4 až 10 zákona č. 82/2005 Z. z.	18.6.2016	Právnické osoby alebo fyzické osoby - podnikatelia	526	-	146	76 835	-	

⁴ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 58 (1. polrok 2024) Povinnosť podnikateľa zisťovať, či zamestnanci jeho dodávateľa nevykonávajú nelegálnu prácu
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
V <u>ex ante</u> fáze neboli kvantifikované náklady hodnotenej regulácie. <u>Ex post vplyvy</u> na podnikateľské prostredie boli vyčíslené pomocou kalkulačky ex post nákladov (prílohy 9b Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov) ako <u>administratívne náklady</u> podnikateľov, ktoré sú spojené so zabezpečením splnenia uvedenej povinnosti. Podnikateľský subjekt nesmie prijať prácu alebo službu, ktorú mu na základe zmluvy dodáva alebo poskytuje právnická osoba alebo fyzická osoba (ďalej len „poskytovateľ služby“, pozn. jedná sa o agentúry dočasného zamestnávania) prostredníctvom fyzickej osoby, ktorú nelegálne zamestnáva, ak ide o cezhraničné poskytovanie služby po dobu presahujúcu 30 dní v období 12 mesiacov od prvého poskytnutia služby alebo o vnútroštátnu dodávku práce alebo cezhraničnú dodávku práce. Poskytovateľ služby je povinný na požiadanie právnickej osoby alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom, ktorým dodáva prácu alebo poskytuje službu bezodkladne poskytnúť v nevyhnutnom rozsahu doklady a osobné údaje fyzických osôb, prostredníctvom ktorých im dodáva prácu alebo poskytuje službu, ktoré sú potrebné na to, aby právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, mohli skontrolovať, či poskytovateľ služby neporušuje zákaz nelegálneho zamestnávania. Dodávka práce na účely tohto zákona je podľa § 7b ods. 7: - vnútroštátna dodávka práce, ktorou je dočasné pridelenie fyzickej osoby na výkon práce podľa osobitného predpisu, - cezhraničná dodávka práce, ktorou je dočasné pridelenie fyzickej osoby z iného štátu ako Slovenskej republiky na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi na území Slovenskej republiky, alebo vyslanie fyzickej osoby z iného štátu ako Slovenskej republiky na územie Slovenskej republiky uskutočnené medzi ovládajúcou osobou a ovládanou osobou alebo medzi ovládanými osobami. Uvedená povinnosť sa vzťahuje prevažne na podnikateľov, ktorí využívajú služby agentúr dočasného zamestnávania. Agentúra dočasného zamestnávania je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva občana v pracovnom pomere (pracovná zmluva) na účel jeho dočasného pridelenia k užívateľskému zamestnávateľovi na výkon práce pod jeho dohľadom a vedením alebo na účel jeho vyslania na výkon práce do iného štátu. Podľa aktualizovaného zoznamu agentúr dočasného zamestnávania (ďalej ADZ), ktorý vedie na svojej stránke MPSVR SR, bolo k 4.1.2024 na Slovensku 2078 ADZ, z ktorých aktívnych bolo 526 (počet dotknutých subjektov). Pri vyčíslení <u>administratívnych nákladov</u> sa vychádzalo z počtu 526 ADZ, ktoré musia svojim odberateľom pravidelne poskytovať potrebné údaje za svojich zamestnancov. Plnenie uvedenej povinnosti bolo odhadnuté na 60 min., s mesačnou periodicitou. Celkové ex post náklady regulácie boli vyčíslené v objeme 76 835 eur, čo predstavuje ročný náklad približne 146 eur na jeden podnikateľský subjekt.
Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Sprava-za-rok-2023.pdf (gov.sk)

Priloha-k-sprave-za-rok-2023.pdf (gov.sk)
Uved'te dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):
V ex ante fáze neboli vyčíslené náklady hodnotenej regulácie. Rozdiel medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi regulácie nevznikol.
Uved'te vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:
V ex ante fáze nebol identifikovaný počet dotknutých subjektov. Pri ukladaní sankcií nie je možné predikovať presný vývoj.
Uved'te dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Gestor neidentifikoval vznik nepredpokladaných nákladov.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Závazný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
<u>Verejné ex post konzultácie:</u> - v trvaní od 13. 03. 2024 do 15. 04. 2024, - zverejnené na stránke MPSVR SR a MH SR, - doručená odpoveď od sociálneho partnera: - o Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD), so sídlom: Lamačská cesta 3/C, 841 04 Bratislava, IČO: 50 027 514, - zúčastnené podnikateľské subjekty: - o Mobis Slovakia s.r.o., so sídlom: MOBIS ulica 1, 013 02 Gbeľany, IČO: 35 876 557. <u>Cielené ex post konzultácie (dodatočné):</u> - cielené oslovené podnikateľské subjekty: - o IMC Slovakia, s.r.o., Šebeštanová 255, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 31 632 220, - cielené oslovení sociálni partneri: - o Asociácia strojárskoho a elektrotechnického priemyslu (ASEP), Einsteinova 3817/19, 851 01 Bratislava, IČO: 42 185 378, - vykonané formou zaslania dotazníka (e-mailom), - žiaden z cielené oslovených subjektov neprejavil záujem.
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
<u>Znenie podnetu z podnikateľského prostredia:</u> Odberateľ služby má objektívnu zodpovednosť za nelegálne zamestnávanie dodávateľom služby (dodávanie osôb za účelom práce). Javí sa ako problematické, keďže pre odberateľa je náročné, ba priam nemožné zistiť požadované informácie. Odporúča sa prehodnotenie tejto povinnosti a sankcií z nej vyplývajúcich. <u>Pripomienky vznesené v rámci ex post konzultácií:</u> APZD vo svojom stanovisku uviedla, cit: „<i>Trváme na zmene úpravy príslušných ustanovení v zákone č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých</i>

zákonov. Žiadame o vypustenie uvedenej regulácie. Sám gestor uvádza, že účelom zakotvenia objektívnej zodpovednosti je zabezpečenie zefektívnenia inšpekcie práce a boja proti nelegálnemu zamestnávaniu. Štát však túto kompetenciu prenáša na súkromné subjekty a to bez akýchkoľvek kompenzácií. Navyiac sa z tohto prenosu zodpovednosti zo štátu na tretie strany začína stávať precedens a preniká aj do iných oblastí práva.“

Mobis Slovakia s.r.o. v dotazníku uviedla, cit: „Nie je v personálnych možnostiach odberateľa, najmä v prípade veľkého podnikateľa, aby skúmal každého zamestnanca jeho dodávateľov, vyžadoval si ich doklady, osobné údaje, ktoré je následne potrebné spracovávať v rozsahu ochrany GDPR.“

Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:

APZD vo svojom stanovisku uviedla, cit: „Okrem transpozície uvedenej smernice sa však súčasne novelizoval zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v zmysle ktorého, môže byť za nelegálne zamestnávanie zodpovedný každý objednávateľ už aj vnútroštátnych služieb, a to bez ohľadu na to, či mal o nelegálnom zamestnávaní u dodávateľa ním objednaných služieb vedomosť alebo nie. V prípade, že odberateľ služieb prijme služby od dodávateľa služieb porušujúceho Zákon o nelegálnej práci, môže mu byť uložená pokuta likvidačných rozmerov (od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o dve a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur). Takáto právna regulácia a zavedenie absolútnej objektívnej zodpovednosti odberateľov služieb vysoko presahuje zámer samotnej Smernice EÚ a princípy právneho štátu.“

Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

APZD vo svojom stanovisku uviedla, cit: „Na základe vyššie uvedeného a za účelom zvýšenia právnej istoty slovenských podnikov, zníženia byrokratických a regulačných pravidiel, odporúčame zrušiť absolútnu objektívnu zodpovednosť odberateľov služieb za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania dodávateľom služieb vyplývajúcu zo zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.“

Mobis Slovakia s.r.o. v dotazníku uviedla, cit: „Navrhujeme uvedené zákonné znenie upraviť tak, aby bola zavedená objektívna zodpovednosť odberateľa s možnosťou liberácie. Liberačný dôvod nastaviť s ohľadom na možnosti podnikateľského prostredia.“

Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

APZD vo svojom stanovisku uviedla, cit: „Ďalej dodávame, že v rámci aplikačnej praxe sa javí ako problematické najmä preukazovanie, či poskytovateľ služby neporušuje nelegálne zamestnávanie. Aby odberateľ dokázal jednoznačne zistiť, či zamestnanec poskytovateľa je zamestnaný legálne, musí požadovať odovzdanie jeho osobných údajov, čím koná nad rámec Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (GDPR). Navyiac odberateľ nedokáže jednoznačne určiť pravosť predložených údajov a listinných podôb pracovných pomerov, overiť prihlásenie zamestnanca na príslušných úradoch, skontrolovať úhrady miezd alebo inak pre vlastné účely preukázať, že neprichádza na strane dodávateľa k porušeniu.“

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:

Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia:

Účelom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa služby za nelegálne zamestnávanie dodávateľom služby je zabezpečenie zefektívnenia inšpekcie práce a boja proti nelegálnemu zamestnávaniu. Táto spoluzodpovednosť za nelegálne zamestnávanie bola do zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nelegálnej práci“) doplnená s cieľom bojovať proti nekalým

praktikám a nelegálnemu zamestnávaniu a to vo väzbe na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/67/EÚ z 15. mája 2014 o presadzovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, konkrétne na bod 27 preambuly.

Z dôvodovej správy k novele, ktorou bola spoluzodpovednosť zavedená vyplýva, že cieľom je zefektívnenie postihovania a aj samotného boja proti nelegálnemu zamestnávaniu najmä v obchodnoprávných vzťahoch, ktoré potencionálne môžu mať charakter vyslania. Práve pri týchto typoch vzťahov dochádza k úmyselnému porušovaniu zákazu nelegálneho zamestnávania. Zároveň upozorňujeme na celospoločenské negatívne dopady, ktoré nelegálne zamestnávanie má a obzvlášť upozorňujeme na znevýhodnené postavenie nelegálne zamestnávaných zamestnancov.

Zároveň uvádzame, že odberateľ má v zmysle § 7b ods. 6 zákona o nelegálnej práci právo požiadať dodávateľa o doklady a osobné údaje fyzických osôb, prostredníctvom ktorých im dodáva prácu alebo poskytuje službu, ktoré sú potrebné na to, aby odberateľ mohol skontrolovať, či poskytovateľ služby neporušuje zákaz nelegálneho zamestnávania a dodávateľ je bezodkladne povinný tieto informácie v nevyhnutnom rozsahu poskytnúť. Odberateľ má tak k dispozícii právny nástroj, ktorý môže použiť a malo by byť predovšetkým v samotnom záujme odberateľa uistiť sa, že dodávateľ dodržiava zákaz nelegálneho zamestnávania.

Je tiež na mieste spomenúť, že takto zakotvená zodpovednosť odberateľa služby za nelegálne zamestnávanie dodávateľom služby je na pôde Európskeho orgánu práce (ELA) opakovane označovaná za príklad dobrej praxe, nakoľko je to prostriedok adresného boja proti nelegálnemu zamestnávaniu v schémach, ktoré sú náchylné na výskyt nelegálneho zamestnávania a pracovného vykorisťovania zamestnancov.

Vyjadrenie gestora k pripomienkam z ex post konzultácií:

Gestor vníma návrhy účastníkov ako snahu zjednodušiť povinnosti podnikateľských subjektov. Napriek tomu gestor zastáva názor, že aktuálne znenie regulácie je nevyhnutné na dosiahnutie jej cieľa v boji proti nelegálnemu zamestnávaniu. Zrušenie objektívnej zodpovednosti by mohlo výrazne oslabiť preventívny účinok regulácie a ohroziť dosiahnuté výsledky. Podobne, zavedenie liberácie by predstavovalo riziko obchádzania povinností, čo by znížilo celkovú účinnosť kontrolného mechanizmu. Gestor považuje súčasné znenie regulácie za vyvážené a funkčné, pričom odberateľom poskytuje dostatočné nástroje na plnenie povinností.

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:

Gestor nepovažuje za potrebné pristupovať k zmenám aplikačnej praxe. Aktuálne nastavenie regulácie, vrátane objektívnej zodpovednosti odberateľov služieb, už obsahuje dostatočné nástroje na zabezpečenie efektívneho boja proti nelegálnemu zamestnávaniu. Odberatelia služieb majú v zmysle § 7b ods. 6 zákona č. 82/2005 Z. z. možnosť vyžadovať od dodávateľov relevantné doklady a údaje potrebné na preverenie, či nedochádza k porušovaniu zákazu nelegálneho zamestnávania. Táto povinnosť zabezpečuje rovnováhu medzi potrebou regulácie a možnosťou podnikateľských subjektov plniť svoje zákonné povinnosti. Gestor zároveň považuje aplikáciu regulácie za vyváženú a v súlade s európskou praxou, preto nepovažuje za potrebné navrhovať žiadne zmeny a aplikačnej praxi ani v aktuálnom znení zákona.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 58 (1. polrok 2024) Povinnosť podnikateľa zisťovať, či zamestnanci jeho dodávateľa nevykonávajú nelegálnu prácu
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?

Regulácia bola zavedená s cieľom zefektívniť boj proti nelegálnemu zamestnávaniu, zlepšiť pracovné podmienky a zabezpečiť, aby dodávatelia služieb dodržiavali zákonné povinnosti. Zákon reflektuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/67/EÚ z 15. mája 2014 o presadzovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Regulácia prispela k zníženiu výskytu nelegálneho zamestnávania, zvýšila transparentnosť pracovných vzťahov a zlepšila dodržiavanie právnych predpisov.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Zúčastnené podnikateľské subjekty zaznamenali zvýšenú administratívnu záťaž a náklady na splnenie nových povinností, avšak bez kvantifikácie výdavkov.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Áno, regulácia je stále opodstatnená vzhľadom na jej pozitívny vplyv na znižovanie nelegálneho zamestnávania a zlepšovanie pracovných podmienok.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora:
Zdôraznenie preventívnej funkcie inšpekcie práce – poskytovanie bezplatného poradenstva inšpektorátmi práce zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, a zamestnancom v rozsahu základných odborných informácií a rád o spôsoboch, ako najúčinnejšie dodržiavať predpisy, aby lepšie porozumeli novým povinnostiam a efektívne ich implementovali.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Účelom tejto regulácie je zabezpečiť efektívnejší boj proti nelegálnej práci a nelegálnemu zamestnávaniu, najmä v obchodnoprávných vzťahoch, kde dochádza častejšie k úmyselnému porušovaniu zákazu nelegálneho zamestnávania. V záujme efektívneho predchádzania nelegálnemu zamestnávaniu je navrhnutý model absolútnej objektívnej zodpovednosti. Slovenskí odberatelia musia túto zodpovednosť zohľadniť vo svojich obchodnoprávných vzťahoch, to znamená v zmluvách s dodávateľmi si napríklad upraviť náhradu škody a pod. Regulácia posilňuje zodpovednosť odberateľa služieb za dodržiavanie zákonných pracovných podmienok, čím výrazne prispieva k boju proti nelegálnemu zamestnávaniu. Posilnenie transparentnosti a dodržiavanie pravidiel zlepšuje podnikateľské prostredie a hospodársku súťaž, zužuje priestor na zneužívanie pravidiel vyslania zamestnancov. Regulácia je v súlade s európskymi smernicami a praxou, čo zabezpečuje lepšiu cezhraničnú spoluprácu. Ponechanie tejto regulácie je preto dôležité pre pokračovanie v úspešnom boji proti nelegálnemu zamestnávaniu.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v *Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil základné údaje. Predpokladané náklady hodnotenej regulácie neboli v ex ante fáze vyčíslené. Skutočné náklady vyčísľilo Ministerstvo hospodárstva; gestor k tejto kvantifikácii nevzniesol pripomienky. *Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje požadované údaje. Tabuľky č. 1 a tabuľky č. 2 boli skopírované z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. V časti *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante* Ministerstvo hospodárstva popísalo spôsob vykonanej kvantifikácie ex post nákladov; vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky za rok 2023. Keďže ex ante analýza hodnotenej regulácie nebola vykonaná, rozdiel v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch nevznikol a taktiež nebolo možné uviesť dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov. Rozdiel medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) a zistenými nákladmi (ex post) nevznikol.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal verejné ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to v stanovenom minimálnom časovom trvaní. Gestor tiež cielene oslovil vybrané subjekty. Ex post konzultácie boli realizované písomnou formou. Počas ich trvania sa zapojili 2 podnikateľské subjekty (ďalej len „účastníci“), z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií účastníci vzniesli pripomienky voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Účastníci tiež poskytli alternatívne riešenia z ich pohľadu, ktoré spočívajú v návrhoch na zmenu v právnom predpise, ako aj v návrhoch na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie podľa gestora boli identifikované zo strany účastníkov konzultácií. Existencia regulácie je podľa gestora naďalej opodstatnená. Alternatívne riešenie z pohľadu gestora, ktoré spočíva v zmene regulácie alebo v zmene aplikačnej praxe je uvedené v príslušnom textovom poli. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)

Regulácia č. 58 (1. polrok 2024)
Povinnosť podnikateľa zisťovať, či zamestnanci jeho dodávateľa nevykonávajú nelegálnu prácu

Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Predmetná regulácia sa venuje zodpovednosti odberateľa, ktorý si objednáva služby od dodávateľa, pričom ustanovenie ako také zavádza koncept objektívnej zodpovednosti. To znamená, že ak dodávateľ zapojí do práce nelegálne zamestnaných pracovníkov, odberateľ môže niesť právnu zodpovednosť za nelegálnu prácu v rámci poskytovaného reťazca služieb.

Odsek 5 sa špecificky týka povinností a zodpovednosti odberateľov v tejto súvislosti, najmä ak odberateľ zistí porušenia zo strany svojho dodávateľa. Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť dodržiavanie zákonných podmienok zo strany dodávateľov a taktiež zabezpečenie dobrých pracovných podmienok.

Okrem vyššie uvedených skutočností, zákon reflektuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/67/EÚ z 15. mája 2014 o presadzovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu.

Obaja účastníci ex post konzultácií zhodne uviedli, že aktuálne nastavenie regulácie nie je pre nich vyhovujúce.

APZD vo svojom stanovisku uviedla, že trvá na úprave príslušných ustanovení v zákone č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a požaduje (za účelom zvýšenia právnej istoty slovenských podnikov, zníženia byrokratických a regulačných pravidiel) vypustenie danej regulácie zo zákona. Tvrdí, že samotný gestor priznáva, že cieľom zavedenia objektívnej zodpovednosti je zvýšenie efektivity inšpekcie práce a boja proti nelegálnemu zamestnávaniu, avšak podľa slovenského právneho poriadku má túto povinnosť plniť inšpekcia práce. Štát podľa APZD prenáša túto zodpovednosť na súkromné subjekty bez kompenzácií, a tento trend sa údajne stáva precedensom, ktorý preniká aj do iných oblastí práva. Navyše, stanovené výšky pokút dosahujú závažné a pre podnikateľa likvidačné sumy.

Spoločnosť **Mobis Slovakia s.r.o.** v dotazníku uviedla, že podľa jej názoru nie je v možnostiach odberateľa, najmä ak ide o veľkého podnikateľa, kontrolovať každého zamestnanca dodávateľov, žiadať od nich doklady a spracovávať ich osobné údaje v súlade s požiadavkami GDPR.

Navrhujú uvedené zákonné znenie upraviť tak, aby bola zavedená objektívna zodpovednosť odberateľa s možnosťou liberácie. Liberačný dôvod nastaviť s ohľadom na možnosti podnikateľského prostredia.

Z pohľadu gestora je predmetná regulácia aj naďalej opodstatnená. Uvádza, že regulácia prispela k zníženiu výskytu nelegálneho zamestnávania, zvýšila transparentnosť pracovných vzťahov a zlepšila dodržiavanie právnych predpisov. Ďalej gestor zdôraznil preventívnu funkciu inšpekcie práce, ktorá spočíva v poskytovaní bezplatného poradenstva inšpektorátmi práce zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, ako aj zamestnancom. Toto poradenstvo má zahŕňať základné odborné informácie a rady o spôsoboch, ako najúčinnšie dodržiavať predpisy, s cieľom pomôcť lepšie porozumieť novým povinnostiam a efektívne ich implementovať. Ponechanie súčasného znenia danej regulácie považuje gestor za dôležité pre pokračovanie v úspešnom boji proti nelegálnemu zamestnávaniu.

Ministerstvo hospodárstva navrhuje predmetnú reguláciu upraviť a taktiež upraviť jej aplikačnú prax. MH SR odporúča, aby sa zodpovednosť za preverovanie príslušnosti zamestnancov alebo pracovníkov z tretích krajín obmedzila na prípady, kde existuje dôvodný predpoklad, že môže dôjsť k porušeniu zákona, pričom tento predpoklad by mal byť riadne ošetrený metodickým pokynom. Zároveň by zostala zachovaná povinnosť podnikateľských subjektov spolupracovať so štátnymi orgánmi pri preverovaní prípadov nelegálnej práce v rámci dodávateľských alebo subdodávateľských reťazcov.

Zároveň MH SR považuje za nevyhnutné otvoriť ďalšiu odbornú diskusiu so zainteresovanými subjektmi, pričom zdôrazňuje potrebu zabezpečenia primeraného vyváženia medzi zodpovednosťou podnikateľských subjektov a ochranou ich práv. Súčasná regulácia je podľa názoru MH SR vzhľadom na konzultácie s podnikateľskou verejnosťou neprimerane prísna, najmä pokiaľ ide

o prenášanie povinností na podnikateľov. Vzhľadom ku skutočnosti, že ex post konzultácie boli realizované písomnou (elektronickou formou), ďalšiu diskusiu je potrebné viesť osobne/online.

V otázke metodického pokynu (úpravy aplikačnej praxe); vydanie metodického pokynu ministerstvom by podnikateľom uľahčilo aplikáciu ustanovení zákona o nelegálnej práci tým, že by poskytlo jasné a jednotné pravidlá pre preverovanie totožnosti a oprávnenia pracovníkov. Pomohlo by to taktiež znížiť administratívnu záťaž a zároveň by ochránilo podnikateľov pred postihom tým, že by im umožnilo preukázať, že postupovali v súlade s pokynom. Takýto pokyn by jednoznačne zlepšil právnu istotu a umožnil podnikateľom zamerať sa na ich hlavné aktivity namiesto riešenia legislatívnych úskalí.

Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Alternatívne riešenia boli zo strany podnikateľských subjektov (účastníkov ex post konzultácií) uvedené a predstavujú návrh na zmenu v právnych predpisoch. Ministerstvo hospodárstva poskytlo svoje vyjadrenie v odstavci vyššie.

Odporúčenie:

☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☒ upraviť aplikačnú prax

Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Ministerstvo hospodárstva navrhuje predmetnú reguláciu **upraviť** a tiež **upraviť jej aplikačnú prax**. Ministerstvo hospodárstva považuje za nevyhnutné otvoriť ďalšiu odbornú diskusiu so zainteresovanými subjektmi, pričom zdôrazňuje potrebu zabezpečenia primeraného vyváženia medzi zodpovednosťou podnikateľských subjektov a ochranou ich práv. Súčasná regulácia je podľa názoru MH SR vzhľadom na konzultácie s podnikateľskou verejnosťou neprimerane prísna, najmä pokiaľ ide o prenášanie povinností na podnikateľov.

V otázke metodického pokynu (úpravy aplikačnej praxe); vydanie metodického pokynu ministerstvom by podnikateľom uľahčilo aplikáciu ustanovení zákona o nelegálnej práci tým, že by poskytlo jasné a jednotné pravidlá pre preverovanie totožnosti a oprávnenia pracovníkov. Pomohlo by to taktiež znížiť administratívnu záťaž a zároveň by ochránilo podnikateľov pred postihom tým, že by im umožnilo preukázať, že postupovali v súlade s pokynom. Takýto pokyn by jednoznačne zlepšil právnu istotu a umožnil podnikateľom zamerať sa na ich hlavné aktivity namiesto riešenia legislatívnych úskalí.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Z dôvodu absencie kvantifikácie ex ante nákladov nevznikol rozdiel medzi ex ante a ex post nákladmi. Bod 6.13 Jednotnej metodiky sa preto pri tejto regulácii z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.